

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Esqr. 316

Leto I.

BUENOS AIRES, 25. NOVEMBRA 1933.

Štev. 10.

NAROCNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50.— Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Rusija in Združene države

Obnovitev diplomatskih odnošajev - Vrzoki in posledice sporazuma med obema velikima državama

Združene države Severne Amerike, predstavnice najbolj razvitega kapitalističnega gospodarskega sestava, ki celih šetnajst let niso hotele ničesar slišati o uradnem priznanju sovjetske vlade, so pretekli teden vpostavile redne diplomatske stike z Zvezo sovjetskih socialističnih republik.

Ta preokret v zadržanju močnejše severnoameriške države je, brez dvoma, eden izmed najvažnejših dogodkov v svetovni politiki poslednjih let, pa je torej prav, da si tu nekoliko ogledamo vzroke, ki so ga povzročili.

Voditelji Sovjetske zveze so že za časa Coolidgeovega in Hooverjeva vladanja skušali večkrat navezati stike s takrat gospodarsko cvetočimi Združenimi državami, kjer bi bili lahko našli velike kredite za nabavo strojev in drugih potrebščin, ki so jih rabili za industrijalizacijo in gospodarski povzdig Rusije, in bi obenem odprli velik trg ruskemu izvozu. Washington pa je tedaj ponudbe odklonil. Položaj je bil pač drugačen. Gospodarski položaj in tudi politični.

Od takrat pa se je že marsikaj spremenilo.

Od osnovanja sovjetskega režima pa do danes je pretekla že cela vrsta let, tekem katerih je ta režim pognal že močne korenike. Če so "predstavniki kapitalizma" v Washingtonu pred leti še bili prepričani, da je boljševiški režim v Rusiji le prehodni pojav, ki lahko izgine od danes do jutri, so do danes že menjali svoje mnenje. Sovjetska vlada je svoj položaj močno konsolidirala in nudi za svoj obstoj vsaj takšne garancije, kakor katerakoli druga evropska diktatura. To dejstvo je gotovo tudi močno vplivalo, da je Roosevelt pred par tedni poslal predsedniku sovjetskega izvršilnega odbora Kalininu brzojavko, s katero je

dal pobudo, da se obnovijo odnošaji "med 120-milijonskim ameriškim in 160-milijonskim ruskim narodom."

A to, seveda, ni bil edini razlog. Drugi, tehtnejši razlogi politične in gospodarske narave so povzročili, da so Združene države ponudile Rusiji roko in da jo je ta sprejela. Litvinov se je brez obotavljanja odpeljal proti Ameriki in, po razmeroma malo časa trajajočih pogajanjih, so brzojavno sporočili pretekli petek v svet, da je bil sporazum dosežen in sta washingtonska in moskovska vlada sklenili, da vpostavita redne diplomatske odnošaje.

Reševanje cele vrste vprašanj (o predvojnih carskih dolgih, o odškodninah za uničena imetja ameriških državljanov itd.), ki so včasih izgledala silno važna in so o njih prerokovali, da bodo povzročala težke preglavice pri pogajanjih, je bilo odgodeno za pozneje. Po tem je sklepali, da se je toliko Rusom, kolikor Amerikancem precej mudilo in niso hoteli izgubljati časa z vprašanji, katerih važnost je precej obledela spričo novih problemov, ki so se pojavili v zadnjem času.

Kakšni pa so razlogi politične narave, ki so privedli do sporazuma med Rusijo in Združenimi državami?

Odgovor na to vprašanje ni težek. Združene države, pa tudi Rusijo, skrbi japonski imperializem, ki grozi, da se bo razlil po skrajnem vzhodu. Združene države vidijo v Japonski nevarnega tekmeča, ki si prizadeva, da bi jih izpodrinil s Kitajske, kjer imajo važne trgovske interese. Zadržanje washingtonske vlade za časa spora, ki je bil nastal med Japonsko in Družbo narodov radi Mandžurije, je bilo v marsikaterem pogledu značilno. Hooverjeva vlada, ki sicer ni kazala posebnega navdušenja

za ženevsko mednarodno ustanovo, je povodom tega spora brž izrazila Družbi narodov svojo solidarnost s prizadevanji, da se na Daljnem Vzhodu "vpostavi mir", kar je pomenilo, z drugimi besedami, da se Japonci, zlepa ali zgrda, spravijo iz Mandžurije. Seveda, v Družbi narodov pa Združene države niso našle onega zaveznika, katerega so rabile; v Ženevi so cincarili, poslali v Mandžurijo posebno komisijo čitali njeno poročilo, govorili mnogo in tudi nekoliko ošteli Japonsko, na Vzhodu pa se položaj radi tega ni prav nič spremenil. Resnica je, da je v sporu z Družbo narodov japonski militarizem bil zmagovalac in se je, radi izstopa Japonske iz ženevske organizacije, le še bolj ojačil.

Tu, na Skrajnem Vzhodu, je bilo neizogibno, da se Združene države in Rusija najdejo kot naravni zaveznici. Japonski imperializem se je že močno zagnal tudi v ruske interese v tem delu sveta, pa obrača svoje poglede tudi na vzhodni del Sibirije, kamor je že postavil nogo v zadnji rusko-japonski vojni. Rusi, dasi imajo danes drugačno vladno, nikakor še niso pozabili na nesrečen izid te vojne in računa še niso zaključili. Dogodki v Mandžuriji so povzročili, da je ruska vlada okrenila svojo pozornost močno na Skrajni Vzhod, posebno še, ker računa z možnostjo, da bo morda v ne preveč oddaljeni bodočnosti primorana zadržati naval Japonske, ki najbrž ne bo hotela čakati, da se Sovjetska Zveza industrijsko in vojaško še bolj okrepi ter postane tako še trša kost. Da sovjetska vlada računa s to možnostjo, o tem nam pričajo tudi besede, ki jih je pred nedavnim izrekel v Moskvi predsednik odbora sovjetskih komisarjev Molotov, povodom pros-

lave obletnice boljševiške revolucije.

Zato se je sovjetska diplomacija potrudila, da uredi odnošaje s svojimi zapadnimi sosedi ter, za vsak slučaj, zagotovi Rusiji hrbet. Pomirila je Poljsko, Romunski prepustila Besarabijo, s Francijo pa je navezala vprav prijateljske stike.

Dogodki, ki smo jih tu, na kratko, omenili, nam pričajo, da se politični interesi Rusije in Združenih držav na Skrajnem Vzhodu popolnoma skladajo in je torej razumljivo, da sta se obe državi v tem pogledu prav lahko sporazumeli.

Japonski imperializem se pa čuti že tako močnega, da se niti takšne zveze ne boji, kakor smemo sklepati po izjavah, ki jih je dal te dni kitajskemu tisku japonski vojaški atašé v Peipingu polkovnik Shibayama, kateri je rekel, med drugim: "Lahko vam rečem, da bo Japonska, če bo primorana stopiti na bojišče, pokazala vsemu svetu svojo vojaško sposobnost in svojo gospodarsko silo, ki sega do nikoli slutenih mej."

Pri obnovitvi odnošajev med Rusijo in Ameriko pa so gotovo imeli svojo vlogo tudi neposredni trgovski interesi. Roosevelt si sedaj na vse načine prizadeva, da bi deželo gospodarsko dvignil, pa bo Rusija dober odjemalec za ameriške industrijske proizvode; odjemalec, ki pride tem bolj v poštev sedaj, ko so njegovi trgovski stiki s prejšnjim dobaviteljem, z Nemčijo, močno zrahljani. Na drugi strani pa tudi Rusija rabi močne kredite, ki jih bo v Združenih državah lahko našla.

VPRAŠANJE RAZOROŽITVE

Zasedanja razorožitvene konference so se odgodila do srede januarja prih. leta. Konferenca je bila, zaslaba v zelo slabe vode, ker je nemška vlada odpoklicala svoje zastopnike, Italija je tudi grozila z uminkom, predsednik Henderson pa z ostavko. V zadnjem hipu so se velelasti domenile za odgoditev; med tem časom bodo skušale prepričati Nemčijo, da bi spremenila svoje zadržanje.

RAZNE VESTI

IZID VOLITEV NA ŠPANSKEM

Pri nedeljskih volitvah na Španškem je zmagal blok desničarskih in centumaskih strank, radi česar napovedujejo, da se bodo v notranji politiki španske republike najbrž izvršile važne spremembe.

TEŽKA NESREČA V RUSIJI

Iz Harkova v Ukrajini javljajo, da je tam tresčilo na tla in se razbilo ogromno letalo, ki je bilo dograjeno pred kaksnimi 8 dnevi in je imelo prostora za 128 potnikov. Pri tej nesreči je izgubilo življenje 14 oseb, med njimi tudi eden izmed najbolj sposobnih ruskih letalcev Mihajlo Snegirov. Letalo, čigar križišča merili 64 metrov, je bilo izvršilo celo vrsto poskusnih poletov, ki so sijajno uspeli. Zato sumijo, da je treba pripisovati katastrofo sabotazi. Uvedli so preiskavo.

"Čiščenje"

V italijanski fašistični stranki so začeli močno "čistiti". Tako pravijo vesti iz Italije, ki poročajo, da je bilo v zadnjem času izključenih iz fašističnih vrst več takšnih, ki niso pokazali dovolj "zvestobe". V Bengaziju so odvzeli izkaznico kar štiridesetim fašistom, ker niso hoteli obleči... črne srajce!

DROBNE VESTI

Nov polet v stratosfero je izvršil v poredeljek ameriški poročnik Settle, katerega je spremljal major Chester Fordney. Dvignila sta se v višino 17.680 metrov in sta tudi srečno spet pristala na zemlji.

Na Kitajskem se je začelo v pokrajini Fukjen novo separatistično gibanje, usmerjeno proti nankinški vladi, ki je pa proti vstašem poslala že svoje čete in je radi tega pričakovati, da bodo spet izbruhnile težke notranje homatije.

Huda bitka med policijo in tolovaji se je izvršila pretekli ponedeljek v Montevideu. Tolovaji, ki so bili pripravili napad na nekega tamošnjega premožnega človeka, so se spopadli z zastopniki varnostne oblasti. Začelo se je hudo streljanje, radi katerega je padlo osem oseb, med njimi pet policajev, drugih 13 pa jih je bilo ranjenih.

Italijanski bivši minister Scialoja je umrl preteklo nedeljo v Rimu.

Na pet let je bil obsojen mladenič Dertil, ki je bil pred tedni izvršil atentat na avstrijskega kancelarja Dollfusa.

Hitler je izjavil nekemu francoskemu novinarju, da se je Nemčija že popolnoma odpovedala Alzaški in Lorenji in da nikakor ne misli, da bi si te kraje spet osvojila.

Nova kriza na Francoskem

Sarrautova vlada je padla. Tekom razprave o državnem proračunu, ko se je obravnaval predlog poslanca Gounina, naj bi se ne obdavčile plače onih uradnikov, ki ne zaslužijo na mesec več ko deset tisoč frankov, se je vlada uprla temu predlogu. Vršilo se je glasovanje o zaupnici, a je vlada ostala v manjšini in je radi tega podala ostavko.

K obnovitvi rednih mednarodnih odnošajev med Združenimi državami Severne Amerike in Zvezo sovjetskih socialističnih republik, državama, ki štejeta skupno približno 280 milijonov prebivalcev: Stalin (na levi strani), ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov (na sredi) in ameriški predsednik Roosevelt (na desni).

IZ UPRAVNIŠTVA

Vse one naše rojake, katerim smo poslali na ogled nekaj števil "Novega lista", a se nanj ne nameravajo naročiti, prosimo, da store svojo dolžnost ter nam list vrnejo. To ni združeno z nobenimi težavami, ker je dovolj, da pismonoši izjavijo, da naj list spet dostavi upravnistvu, ker ga ne marajo. Če bi bil kdo v zadregi zaradi jezika, mu povemo, da lahko tako-le reče: "rehuso", "no quiero" ali pa "no acepto ese periódico". Pa je izvršil svojo dolžnost.

Nikogar nečemo siliti, naj se naroči. "Novi list" stane prav malo: če se odločiš, da si boš vsak dan "odrgala od ust" poldrug centavo zato, da se boš naročila na "Novi list", boš po preteku enega leta videla, da si že prihranila za celoletno naročnino, pa da ti še ostaja 47 centavov in pol.

Če si kadilec, pa pušiš, recimo, tiste po pet in dvajset ter ti zaščuje po en "atado" na dan, je dovolj, da pokadiš vsak dan eno samo cigareto manj, pa si si zagotovil "Novi list". Saj boš koncem leta videl, da si prihranil za celoletno naročnino in da ti še preostaja denarja za celih deset "atadov".

To je strašna žrtev, kaj ne?

Seveda: če te pa list ne zanima in meniš, da ni vreden niti te "žrtve", potem boš pa pametno storil, če boš denar uporabil v druge svrhe.

Onim čitateljem, ki so nam pisali, da bi list radi redno prejeli, a trenutno ne morejo poravnati naročnine, ker so brez dela ali pa jih tarejo druge nadloge, bomo "Novi list" pošiljali redno. Naročnino nam bodo plačali, ko se bodo njihove gnotne prilike izboljšale.

Nekateri povprašujejo, ali bi lahko poslali naročnino po pošti. Seveda, to lahko store, in sicer na več načinov:

1. V dobro zapečatenem priporočenem pismu (carta certificada).

2. V vrednostnem pismu (carta con valor declarado); v tem slučaju pa je potrebno da nam nemudoma pošljejo v posebnem pismu tudi pospremnico (Guía de Expedición), ki jo izstavi poštni urad, ker sicer ne moremo dvigniti pisma.

Kdor se naroči samo za pol leta, nam lahko pošlje dva pesa v bankovcih, ostalih 50 centavov pa v znakah po 10 ctvs.

3. Po poštni nakaznici (Giro postal) na "Novi list" — Buenos Aires, Llavalle 341, Escritorio 316. Znesek plačate na poštnem uradu, kjer poveste, komu hočete poslati denar, pa vam izročijo nakaznico, ki jo morate poslati na naš naslov v zaprtem pismu, v katerem nam morate sporočiti tudi svoje ime in naslov, da bomo vedeli, kdo nam to pošilja. Ta način je najbolj priporočljiv, ker je najbolj siguren in obenem praktičen.

Kdor živi v Buenos Airesu, pa želi plačati naročnino na svojem domu, naj nam sporoči, kdaj hoče, da ga obišče naš uradnik.

One rojake v CORDOBI, ki ne marajo imeti sitnosti s pošto, opozarjamo, da lahko plačajo naročnino poverjeniku "Novega lista" gospodu Antonu Mozetiču, Córdoba, Calle Humberto I. 511.

In še nekaj!

Mnogim našim rojakom nismo poslali "Novega lista" na ogled. Morda so nam nekateri celo zamerili. A poslali jim ga nismo iz zelo enostavnega razloga: ker nimamo njihovega naslova. Če je kje krivda, da lista ne prejema, ni na naši strani. Sporočijo naj nam svoj naslov, pa bo vse v redu!

RAZVESELJIVO ZNAMENJE Rojakom v Córdoba

Razvoj prilik v naših še mladih slovenskih naselbinah v Junii Ameriki ni bil v poslednjih letih tak, da bi lahko bili z njim zadovoljni. Že od samega početka, ko so se začela ustanavljati prosvetna društva, kar je bil prvi znak skupnih prizadevanj naših izseljencev, so nekaterniki, ki so imeli veliko in glasno besedo, razdelili naše izseljenstvo v dva tabora, pozabljajoč, da smo vsi sinovi delavcev in kmetov enega in istega naroda ter da imamo močno vez, ki nas drži vse: jezik naših očetov.

Vzroki, ki so bili gotovo bolj v zvezi z osebnimi nespornostmi ali mržnjami, nego z resničnimi in nepremostljivimi razlikami v naziranjih glede raznih vprašanj, so povzročili, da smo pozabili na vse ono, kar nas drži in veže, ter smo s posebno vnemo iskali in odkopavali vse ono, kar nas je utegnulo cepiti. Našli so se, ki so v to svrhu izrabljali celo takšne neumnosti, kakor je bel ovratnik. Pokazali so nanj z dolgim prstom in začeli vpiti: Evo, tu je razlika!

Bili so to, kakor smo že rekli, nekateri posamezniki, ki jim žilica ne da miru in ki brez združb in razprtij sploh ne morejo živeti. In takšni imajo po navadi močan glas. Pa se torej ni čuditi, če so njihove besede močno bobnele po naši koloniji in je njihovo kričanje povzročilo, da so se začeli pretekati tudi treznejši ljudje, ki imajo sicer raje slovo, nego neslogo, raje mir, nego vojno. Tako so se razprtije le še večale in množile. Iz dveh toborov so nastali trije.

Nimamo namena, da bi tu obujali podrobno spomine na vse ono, kar je bilo in spada, torej, že v preteklost. Povedali smo, da slovenski priseljenci v Južni Ameriki s to preteklostjo nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj nam ni rodila nič dobrega. Prepričani smo, da je tako vedno mislila tudi vsa ona pretežna večina naših izseljencev, ki je razprtije vedno obžalovala in ki je tudi danes prepričana, da ima tisto staro pravilo, ki pravi, da je v slogi moč, še zmerom svojo veljavo.

Izgleda, da si je to prepričanje začelo utirati sedaj pot tudi med one naše rojake, ki so včasih morda mislili, da je vzajemno delo nemogoče in da je nezogibno, da vlečejo eni na eno, drugi pa na drugo stran.

Mnogi, ki so v zadnjih tednih prisostvovali prireditvam naših buenosaireskih prosvetnih društev, so uvideli, da bi požrtvovalno delo naših društevnikov rodilo lepše sadove, ko bi se sile združile za skupno delo. Tako bi si na pr. Slovenci v Buenos Airesu ustvarili lahko skupino gledaliških igralcev, katerih sposobnosti bi v kratkem času, z nekoliko šole, prekašale meje navadnega diletantstva. In takšna združitev sedaj razcepljenih igralskih sil bi utegnila biti pripravna za stalno slovensko gledališče, ki si ga bomo (v skromnem obsegu) lahko privoščili, ko se bodo gospodarske prilike zasukale v boljše smer. Tudi bi naša društva osnovala lahko skupen, močan in zavidanja vreden pevski zbor ki bi si, po potrebnem izvežbanju, smel upati tudi pred tukajšnjo širšo argentinsko javnost. To sta samo dva primera ki kažeta, kako potrebno je, da se pozabijo dosedanje jezice in užaljenosti, hibe in napake, ki so bile na eni in na drugi strani.

Vedno več je v zadnjem času oči, ki vidijo, da bi bilo za naše izseljence boljše, ko bi se strnile naše vrste in se združile v skupnih prizadevanjih: vsak dan je več glasov, ki to prepričanje tudi proglašajo.

In to je razveseljivo znamenje, ki upravičuje naša upanja, da bodo nepoboljšljivi kričarji — že jih je še kaj — ostali osamljeni in se bodo prilike v našem izseljenstvu zaokrenile v edino pravo smer: na pot solidarnosti, medsebojnega razumevanja in složnega dela.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Po ceni kosilo za newyorške brezposelne: za en cent si napolnijo lačne želodec v velikih javnih jedilnicah.

VLAGAЈTE in ne pozabite, da so Vaši prihranki v naši banki popolnoma varni.

DENAR DOSTAVLJAMO Vašim družinam hitro in po Vaši želji.

POTOVANJE v Evropo, ali prihod Vaših iz Evrope (Hamadas) z boljšimi parniki in po zelo nizkih cenah.

Naši uradniki so Vam na razpolago v Vašem materinskem jeziku

Slovenski oddelek

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Avenida L. N. Alem 150 - Buenos Aires

Beleške

Na drugem mestu poročamo o tragičnem dogodku, čigar žrtvi sta postala neki izseljenec, ki se je bil pred meseci vrnil iz Argentine v domače kraje, in pa njegova mati. Peklenski stroj, ki mu je imel služiti za izvršitev novega terorističnega atentata, je raznesel njega in ono, ki mu je bila dala življenje.

Separatistični hujskači, ki žive lepo in udobno v tujini, kjer ne tvegajo svoje kože, si teh dvoje življenj lahko zapišejo v bilanco svojega dela.

Čas bi bil, da se ti možakarji ki izrabljajo dobro vero in lahkomišelnost ter slepo vdanost svojih rojakov, razkrinkajo tako, kakor zaslužijo. Nobena tajnost ni, da prejemaš ti gospodje denarje od onih "priateljcev" Jugoslavije, ki upajo, da bo njih delo oslabilo in morda celo srušilo ono državo, katere ne zidijo radi na evropskem zemljevidu. Jasno pa je tudi, da morajo ti možakarji od časa do do časa dokazati onim, ki jih plačujejo, da denar ni proč vržen, marveč da rodi sadove. In v to svrhu izrabljajo ljudi, ki se po daljšem času vračajo v domovino iz tujine, kjer so se nasrkali kova.

Igra je čisto preprosta: Človeka, ki še dolgo ni bil doma, prepričajo, kako strašne so prilike v domovini, in mu oborožijo rako, da izvrši atentat. Atentat pa jim služi v dokazilo, da je narod nezadovoljen in da ima njihovo delo za razkosanje mlade države velike izgleda na uspeh; da je torej vredno, da se gmotno podpira.

Mi nikakor nečemo reči, da mora biti vsak zadovoljen z vsem, kar danes je in ni v Jugoslaviji. Mnogo je takšnih, ki so navdušeni z današnjim položajem, a so tudi drugi, ki so razočarani. In to je povsem razumljivo. Saj tudi glede vremena niso vsi ljudje vedno istih misli. Pošteni kritiki in opoziciji ni mogoče odrekli upravičenosti: je upravičena in tudi potrebna, saj gotovo bolj pomaga k zdravemu napredku, nego brezpogojno soglašanje z vsem in v vsakem slučaju.

A med poštenimi prizadevanji za drugačno ureditev notranjih prilik v državi in med nepoštenim pripravljanjem terorističnih akcij, je razlika kakor med dnevom in nočjo.

Takšno početje je še prav posebno ogabno, ker so ljudje, ki te akcije organizirajo, v službi onih, ki naše primorske brate preganjajo in streljajo. Za dokaz služi črna srajca, v kateri se čedni gospod Perčec večkrat sprehaja, v družbi miličnikov, Madžarskem mnogo opravkov, ker hodi v obiske v Budimpešto.

Tukajšnji "Mattino" se rad zaletava. Te dni je vzel v roke "la rosa dei venti" in je z njevo pomočjo privedel silovit ameriški vihar na tako zvižčen način v Evropo, da ni v nobeni drugi državi naredil škode, nego samo v... Jugoslaviji. "Mattinov" vihar jo je tako izonegal, da sploh ni nič drugega ostalo, nego samo... kraljeva civilna lista, da jo je mogel "Mattino" vtakniti v svoj "spirito".

Zakaj pa ni duhoviti človek pri fašističnem listu doslej izračunal, koliko krat večjo vsoto prejme italijanski kralj v enem samem mesecu, nego predsednik Združenih držav v cellem letu?

Anton Mozetič.

PRESELILI SMO SE

iz začasnih prostorov, kjer smo se doslej nahajali.

Naš novi naslov je:

Lavalle 341
Escritorio 316

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ARGENTINSKE VESTI

Popoln uspeh konverzije drž. obveznic

Rok, tekom katerega je bilo mogoče zahtevati izplačilo državnih papirjev, podvrženih znižanju obrestne mere, je že potekel. Zahteve po izplačilu ne prekašajo 5 od sto celokupne vsote obveznic, za katere je bila odrejena konverzija, in ki znaša kakor smo že pisali, približno 1.600 milijonov pesov.

Konverzija je torej popolnoma uspela.

Sedaj so na vrsti hipotekarne dolžnice, katerih obresti se bodo tudi znižale na letnih pet od sto. V sredo zvečer so govorili v radiu o pomenu tega ukrepa finančni minister De Pinedo, minister za poljedelstvo inž. Duhan in predsednik drž. Hipotekarne banke dr. Pérez. Naglašali so, da bo z znižanjem obresti pomagano poljedelcem, ki se nahajajo, radi velikega padca cen, v zelo težkem položaju.

Prva nacionalna konferenca za socialno skrbstvo

V enem izmed salonov tukajšnje mestne palače se je otvorila pretekli ponedeljek prva nacionalna konferenca za socialno skrbstvo. Otvoritveni ceremoniji so prisostvovali predsednik republike gen. Justo, nekateri člani vlade, višji zastopniki oblastev ter velika množica delegatov iz vseh krajev države.

Konferenco je sklicala vlada z namenom, da se na njej prerešeta važna in aktualna socialna vprašanja in se sestavijo predlogi, ki bodo služili za podlago zakonskim osnutkom, nanašajočim se na socialno skrbstvo. Konferenci predseduje dr. Carlos M. Kier. Razdeljena je na 36 sekcij, katerih vsaka proučuje posebno socialna vprašanja.

Vlada ima namen predložiti parlamentu že tekom prihodnjega zasedanja one zakonske predloge, ki se nanašajo na najbolj nujne socialne ukrepe.

Vlada proti nasilju

Vlada je poverila notranjemu ministru nalogo, da pošlje vsem guvernerjem pokrajin in teritorijev okrožnico, v kateri jih poziva, naj poskrbe, da bo vsak državljan lahko nemoteno izvrševal svoje pravice, pa naj v to svrhu že v kali zatrejo vsako nasilje. To opozorilo je v zvezi z žalostnimi krvavimi dogodki, ki so se izvršili v poslednjem času v notranjosti dežele.

51. obletnica ustanovitve mesta La Plata

V nedeljo so praznovali v La Plati 51. obletnico ustanovitve mesta. Vršile so se ob tej priliki razne proslave, ki pa niso imele uradnega značaja, kakor so jih imele lanske slovesnosti.

Postopanje proti načelniku občine La Plata

Intendant mesta La Plata dr. Alfredo C. Mariscotti, katerega je bil mestni svet odstavil radi hudih nerednosti v izvrševanju poslov, se je bil proti temu ukrepu pritožil na sodno oblast, ki je pa njegov priziv zavrnila.

Med tem pa se je bilo uvedlo kazensko postopanje proti njemu in nekaterim bivšim višjim funkcionarjem radi nepravilnega uporabljanja občinskega denarja, radi sleparij in drugih kršitev dolžnosti.

Tožbo je vložila posebna preiskovalna komisija, katero je bil imenoval občinski svet z namenom, da ugotovi vse nerednosti, ki so se izvršile za časa "intendantovanja" dr. Mariscottija.

Preiskovalni sodnik dr. Bacigalupo Vértiz je v ponedeljek dal policiji nalog, naj obtožence aretirata.

Za cenejšo vodo

V gledašču Roma, na Avellanedi, se je vršilo v nedeljo zborovanje, katerega namen je bil opozoriti pristojne oblasti na potrebo, da se zniža previsoki tarif za pitno vodo in se prepreči zlorabe s strani družbe, ki ima koncesijo za dobavljanje vode. Zborovanja se je udeležilo kakšnih 2500 oseb.

Nogometno prvenstvo za 1933

Preteklo nedeljo se je zaključilo letošnje tekmovanje za nogometno prvenstvo. Za "campeona" je bil proglašen klub "San Lorenzo de Almagro".

Šola je minila

V ponedeljek se je zaključilo letošnje šolsko leto na osnovnih meščanskih in srednjih šolah. Tekom tedna so se vršile ponekod še razne slovesnosti, katerih so se udeležili šolarji, ki bodo imeli sedaj nekoliko mesecev odličja.

V tem času bodo naši slovenski starši pač našli, sem pa tja, kakšno urico prostega časa, ki jo bodo uporabili za to, da bodo svoje hčerke in sinčke nekoliko seznanili tudi s slovensko pisano besedo.

IZ BUENOSAIREŠKE KRONIKE

Po šestih letih so ga prijeli

Na križišču ulic Gorriti in Acevedo so policijski agenti aretirali v torek nekega Alfreda H. Sosa, za katerim so bile varnostne oblasti iz Sante Rose (Pampa) izdale tiralico, ker je obdolžen, da je leta 1927., meseca januarja, izvršil roparski umor na Antona Cueta iz Quemú-Quemúja, čigar truplo so bili našli v notranjosti avtomobila, zavoženega v grapo; preiskava je bila ugotovila, da je Cueto umrl na posledicah ran, zadanih z nožem. Omenjeni Sosa je bil po tem dogodku izginil brez sledu, pred par dnevi pa ga je uziro oko postavil. Zaprli so ga in prišel bo pred sodnika.

Odmevi ugrabitve dr. Favelukesa

Čitatelji se bodo še spominjali, kako je bil v oktobru lanskega leta ugrabljen v Buenos Airesu zdravnik dr. Favelukesa. Dne 3. omenjenega meseca ga je bil nekdo pozval po telefonu, naj brž pride k nekemu bolniku v ul. Loria 1755. Ko se je tam zglasil, so skočili nanj neznanci, ki so ga povežali, narkotizirali ter odvedli v avtu. Za ugrabljenega Favelukesa so od žene zahtevali 100.000 pesov odškodnine. Čez nekaj dni so zdravnika izpustili na svobodo. Policija je uvedla preiskavo, katere posledica je bila, da je neki Tomaselli moral pred sodnika, ki ga je obsodil na 16 let ječe. Tomasellijev zagovornik je vložil proti tej obsodi priziv, a je kazensko sodišče tudi v drugi inštanči potrdilo prvotno obsodbo.

Ljubosumen 70-letnik

Josipina Bruno je živela že delj časa z nekim Gaetanom Asanom, v ul. Independencia 3071. Parček se je prav dobro razumel (tako vsaj pravi poročilo varnostne oblasti), dasi je ona imela nekaj čez trideset, on pa "samo" nekaj čez sedemdeset let. Vse je šlo prav, dokler se Josipina ni zagledala v 40-letnega poročencega moža Joséja Lista. Stari Asano je nekaj izvohal, pa so radi tega začeli prepiri. Tak prepir je bil tudi v nedeljo. Beseda je dala besedo, pa se je Josipina naveličala in Gaetanu povedala, da ga bo pustila. Te besede so ljubosumnega starca tako razkačile, da je vzel samokres ter sprožil vanjo tri strele, da se je mrtva zgrudila na tla. Asana so aretirali.

Obnovitev Jugoslovanskega patronata

Pred nedavnim se je vršil v Buenos Airesu sestanek, ki je bil sklican z namenom, da se v glavnem mestu Argentinije spet obnovi "Jugoslovanska izseljenska zaščita", ki se je bila osnovala že lani, a je koncem istega leta prekinila svoje delovanje. Na omenjenem sestanku se je sklenilo, da se organizacija obnovi. Njen namen je pomagati predvsem brezposelnim jugoslovanskim priseljencem pri iskanju dela; urad patronata pa bo posredoval tudi za druge rojake pri argentinskih oblastih in pri Državnem delovnem oddeljenju (Departamento Nacional del Trabajo), kjer bo sčutil njihove interese.

Na ustanovnem sestanku se je izvolil upravni odbor, ki je tako sestavljen: g. Tonko Milić, predsednik; g. Peter Kebelić in dr. Kosta Veljanović podpredsednika; dr. Pandol Tadić, tajnik; inž. Ante Grljušić, podtajnik; g. Angel Weljanowsky, blagajnik; g. Josip Šubašić, podblagajnik. Za odbornike so bili izvoljeni: gg. Sava Jovanović, Bogdan Manojlović, Ante Grego, arh. Ozren Kiselić, Boško Martinović, Svetisar Atanasović, Faust Dominis, Slavko Galetin, Dujó Škare in Andrej Škrbec. Za pregledovalca računov: gg. Dušan Miklavac in Pavao Šegvić.

Kakor poroča "Jugoslavija", je novoizvoljeni predsednik g. Milić dal za obnovljeno "Jugoslovansko izseljensko zaščito" prispevek od 3.600 pesov, dr. Pandol Tadić se je obvezal,

CAL-CHAQUI

LA CAL HIDRAULICA INSUPERABLE
PREFERIDA POR SUS SOBRESALIENTES CONDICIONES

CASA MATRIZ: **L A V A L L E 385-91**
U. T. 31 - Retiro 2005/6
BUENOS AIRES

SECCION ROSARIO:
27 DE FEBRERO 1089
U. T. 5771
ROSARIO

CERKVENI VESTNIK

CERKVENI KOLEDAR

26. november — dvajset peta in poslednja pobinkostna nedelja — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 250, po navadi od desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

27. november — ponedeljek — spomin svetega Virgila, salcburskega škofa in apostola karantanskih (ko roških) Slovencev.

28. november — torek — spomin svetega Sostena, učenca apostola Pavla.

29. november — sredo — spomin svetega starčka in mučenca Saturnina in dijakona Sisinija.

30. november — četrtek — spomin svetega apostola Andreja, ki je bil zaradi stanovitve vere v Kristusa in zaradi oznanjevanja njegovih nauk na razne načine mučen in naposled križan na takoimenovanem Andrejevem križu, na katerem je dva dni ostal živ in je še iz njega učil množice, ki so ga prihajale poslušat.

1. december — petek — jugoslovanski narodni praznik državnega ujedinenja.

2. december — sobota — spomin svete Bibiane, ki je bila za časa cesarja Julijana Odpadnika do smrti bičana zaradi stanovitve vere v Kristusa.

3. december — prva adventna nedelja, začetek novega cerkvenega leta, v domovini in na tujem posebej posvečena izseljeniški misli — slovenske božje službe na Paternalu ob navadnem času.

CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega krsta je prejel Lovrenc Hijacint Winkler, kateremu sta botrovala Zofija in Maksimilijan Podgornik.

V Lujan bomo romali Slovenci skupaj z župljani svete Neže v nedeljo dne 10. decembra. Odhod ob šestih zjutraj izpred paternalske župne cerkve in povratek ravno tja ob pol sedmih zvečer. Vozni stroški \$ 2.30 za odrasle, in \$ 1.30 za otroke pod štirinajstimi leti. Že prejšnjo soboto na Paternalu, kakor tudi v Lujanu bo prilika za spoved v slovenskem jeziku. Vstopnice je treba kupiti čimprej v župni pisarni.

BANCO DE LAS AMERICAS

BUENOS AIRES

SAN MARTIN 429

plačuje letnih 4½ od sto obresti na
HRANILNE VLOGE
ter prodaja po najnižjih cenah
VOZNE LISTKE

za katerokoli pomorskoplovno progo in družbo

Obiščite

SLOVENSKI ODDELEK

4 1/2 %

★ SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD ★

VESTI IZ DOMOVINE

Posledice hujskaškega dela

Hrvatski izseljenec, ki se je bil vrnil iz Argentinije, je izvršil v domovini več atentatov in umoril bivšega ministra Neudorferja, a je drago plačal svoje početje

V hiši Krobot Marka, kmeta v Gornjem Ladanju, v varžinskem srezu, je nastala 11. pr. meseca ob 4. uri popoldne silna eksplozija, ki je zrušila hišo, ubila Krobotovo ženo Jano in njegovega sina Josipa, tri druge osebe pa težko ranila.

Radi tega dogodka je zagrebška policija uvedla preiskavo in dognala sledeče:

Josip Krobot je bil v maju t. l. še v Argentiniji. Vrnil pa se je v Evropo in se na povratku mudil na madžarskem med emigriranimi separatisti, kjer se je vežbal v izvrševanju terorističnih činov in v rabi peklenških strojev.

Tekom šest-mesečnega bivanja v domači vasi, je šel večkrat na Madžarsko, odkoder se je vračal z denarjem in z eksplozivnim materialom. Tudi usodnega dne je bil prinesel v hišo velik peklenški stroj. Ko ga je imel v rokah in si ga ogledoval, se mu je nenadoma razletel.

Njegov oče Marko in sestra sta priznala, da je Josip Krobot umoril 24. avgusta t. l. v Zlataru Mirka Neudorferja, ministra na razpoloženju. O tem, da je bil Josip Krobot oni, ki je izvršil ta umor, bi pričalo tudi dejstvo, da je policija našla v njegovem žepu revolver z naboji, ki imajo znak U. G. R. A. G. U. in ki se v Jugoslaviji nikjer ne prodajajo; prav takšne naboje so našli namreč tudi na mestu, kjer je bil bivši minister Neudorfer umorjen.

Končno so dognali, da je Josip Krobot 29. septembra t. l. položil na železniško progo pri Zidanem mostu dva peklenška stroja, ki pa nista eksplozivna. V noči od 6. na 7. oktobra pa je postavil na tračnice pri Zaprešiču drug peklenški stroj, ki se je razletel.

Josip Krobot je drago plačal svoje zločine: kakor smo že uvodoma povedali, je peklenški stroj ubil njega in njegovo mater.

Narodna skupščina. Dne 20. preteklega meseca se je vršila seja narodne skupščine, na kateri je bil prečitana, med drugim, tudi kraljev ukaz, s katerim se uvaža ostavka ministra za poljedelstvo dr. Ljube Tomašiča, in se odstopajoči minister postavlja na razpoloženje. Tudi ta resort je prevzel dr. M. Sršič. Na isti seji je bil izvoljen za skupščinskega predsednika dr. Kosta Kumanudi. Seja se je nato zaključila. Prihodnja se bo sklicala, ko se bo nadaljevalo novo zasedanje.

Istega dne se je sestal tudi senat in izvolil nove funkcionarje. Za predsednika je bil z veliko večino izbran dr. Lj. Tomašič. Dan prej pa se je vršila zaključna seja starega zaseda-

nja in je ob tej priliki senat odobril razne dogovore z nekaterimi sosednimi državami.

Dr. Josip Wilfan v Beogradu. V Beograd je prispel koncem pr. m. dr. Josip Wilfan, bivši zastopnik slovenske narodne manjšine v rimskem parlamentu in predsednik manjšinskega kongresa. Prišel je z namenom, da informira kroge o poslednjem manjšinskem kongresu. Sprejel je novinarje ter imel tudi posebno predavanje o stremeljenih in delu mednarodnega manjšinskega pokreta.

Položaj na Barju. Velik del ljubljanskega Barja se letos nikakor ne more rešiti vode. Po velikih poplavih v drugi polovici septembra je večji del pridelka uničen. Na vseh njivah gnije in trohni. Krompir, dva krat vsajen, ni nič obrodil in tudi zelje, ki je druga važna kultura barjanov, je šlo pozlu. Kmetje so se pripravljali, da bodo obavili zimsko setev, pa jim je tudi to nado uničil dež, ki je začel padati 30. oktobra in je bil še ves naslednji dan. Voda je začela naraščati v potokih in kanalih. Ceste v Črno vas in na Hauptmanico so poplavljene. Ljubljanska mestna občina je poslala na Barje vse razpoložljive čolne, ker je tam vedno več takšnih hiš, do katerih brez čolna ni mogoče priti.

Koliko škode so povzročile poplave Sloveniji? Gospodarski odsek banke uprave v Ljubljani je ugotovil, da znaša škoda, ki so jo povzročile zadnje poplave v Sloveniji, in sicer samo na poljih in v nasadih, okroglih 11 milijonov dinarjev. Škoda, ki so jo utrpeli ceste, mostovi in druge naprave, se še niso končno ugotovili. Pod vodo je bilo vsega 9889 hektarjev zemlje. Največ so trpeli radi poplav poljedelci v kočevskem srezu, kjer je bilo pod vodo 2556 hektarjev; škoda na kulturah znaša tu več ko dva milijona dinarjev. Na drugem mestu je Celje z okolico, kjer je bilo poplavljenih 1588 hektarjev, na tretjem pa krški srez s 1237 hektarji.

Ljubljanska delavska zbornica. Na podlagi izida volitev v ljubljansko delavsko zbornico, se je izvršila razdelitev mandatov tako-le: V zunanji skupini je prišlo na listo Nacionalnega delavstva 15 mandatov, na listo Stropkovne komisije 23, na listo Jugoslovanske strokovne zveze pa 12 mandatov. V skupini nameščencev so dobile: Lista Nacionalnih nameščencev 6, Zveze zasebnih nameščencev 2, Strokovne zveze zasebn. in trg. nameščencev Jugoslavije 1 in lista Udruženja zasebnih in trg. namešč. Slovenije tudi en mandat.

Ljubljansko narodno gledališče je v hudih finančnih neprilikah. Gledališka uprava je objavila izjavo, v kateri pravi, da je obstoj gledališča ogrožen, ker dohodki od predstav ne krijejo izdatkov in so bile doslej brezuspešne vse prošnje za povišanje subvencije. Uprava bo skušala sedaj reorganizirati gledališče tako, da bo s pomnožitvijo predstav povišala dohodke, a to bo uspelo le, če bo tudi občinstvo pokazalo večje zanimanje za ta važen hram slovenske kulture.

Vlom. Neznani tatovi so vlomili v občinski urad v Žužemberku pri Novem mestu, navrtali železno blagajno ter odnesli 14.000 dinarjev v gotovini. Orožniki iščejo sedaj drzne vlomilce.

Odmevi liškega upora. V raznih dalmatinskih mestih se še vedno vrstijo razne sodnijske obravnave na osnovi zakona o zaščiti države proti onim separatistom, ki so razpečavali orožje ter hujskali ljudi za lanski izjalovljeni upor v Liki.

Dvoje kongresov. V Beogradu se je vršil gostilniški kongres, ki je podrobneje razpravljalo o vseh onih vprašanjih, ki so se bila načela že na konferenci, ki se je bila vršila pred nedavnim z udeležbo zastopnikov iz vseh krajev države. — V Novem Sadu pa se je vršil kongres jugoslovanskih mest, ki je razpravljalo o vprašanjih, ki so v zvezi z življenjem in razvojem večjih središč v naši državi. Na obeh kongresih so bile sprejete razne resolucije, ki se bodo predložile merodajnim krogom.

Sokolski znak. Koncem oktobra se je vršila v Beogradu skupščina starešin sokolskih žup ter uprave Saveza SKJ in so bila v razpravi važna vprašanja, ki so v zvezi z notranjo organizacijo Saveza. Sprejel se je sklep, da se bodo vsako leto vršili tečajji in šola za prednjake. Sestavljen je tudi pravilnik o rabi sokolskega znaka. Da se preprečijo zlorabe, bo odslej vsak znak imel vtisnjeno svojo številko. Za naraščaj pa se bodo uvedli posebni znaki.

Stavko so proglasili delavci novotvorjene tovarne tkanin v Čakovcu radi prenizkih plač. Stavka pa je trajala le nekaj ur, ker je vodstvo obljubilo, da bo povišalo plače, ko se bo delo začelo v polnem obsegu.

Dom za slepa dekleta so začeli graditi v Beogradu. Občina je darovala v to svrhu preko 11 sto kvadratnih metrov zemljišča.

Večje število slovenskih župnikov slušuje, kakor zagotavlja "Obzor", na Hrvaškem. Tako je bil tudi pred nedavnim imenovan za župnika v Dugi Resi, pri Karlovcu, Slovenec Ludovik Bajec.

Upokojitelj. S kraljevim ukazom in na predlog prometnega ministra je bil upokojen glavni ravnatelj državnih železnic inž. Dimitrije Šreplovič.

Vojvoda Rista Stankovič, ki je bil ustreljen komitskega vojvoda Stojana Mandalova, kateri je bil prešel s četo bolgarskih komitašev na jugoslovansko ozemlje, je poslal beograjskim listom izjavo, v kateri pravi, da je bilo v vsem gjevgejliškem okraju veliko slavlje, ko je narod izvedel, da je rešen nevarnega bandita. Sam brat ustreljenega Stojana, Gjorgje Man-

VESTI S PRIMORSKEGA

NOVO UBOJSTVO NA MEJI

Neki fašistični miličnik, dodeljen obratni službi, je ustrelil v četrtek, 19. oktobra, v bližini "Rauberkomande" pri Postojni, jugoslovanskega državljanca Frana Bajta, starega 19 let, doma iz Zelš pri Cerknici.

Okrog 4. ure popoldne se je Bajt vračal iz Postojne, kjer je bil na sejm, po državni cesti, ki vodi proti Kačji vasi. Ko je bil že na jugoslovanski zemlji, na drugi strani italijanske stražnice, mu je miličnik zaklical, naj se ustavi. Ker tega ni takoj storil, je sprožil proti njemu dva strela, da se je Bajt zgrudil mrtev na tla. Kakor je ugotovila preiskava, je miličnik takoj za tem polegnil truplo ustreljenega našega rojaka na italijansko ozemlje.

Miličnik je izjavil, da ni imel namena streljati na Bajta, marveč da je samo pomiril naj in da se mu je puška sprožila po nesreči.

Truplo umorjenega Bajta so spravili v Postojno, kjer se je naslednjega dne vršil pogreb. Italijanske oblasti so poskrbele ob meji za izredno varnostno službo, ker so se bale, da ne bi prišlo do kakšne demonstracije. Nobenemu Slovincu od onstran meje niso dovolili, da bi se udeležil pogreba. Jemo so narodil samo za Bajtovo stariše, ki so jih karabinerji spremljali z meje na grob in nazaj.

Vest o tem novem ubojstvu na meji je vzbudila razumljivo ogorčenje med slovenskim prebivalstvom.

ŠE O POSLEDNJIH ARETACIJAH

Med onim, ki so bili v preteklem mesecu aretirani v Postojni ter odvedeni v zapore, se nahajajo tudi: zlatarski pomočnik Rajko Tavčar, njegov brat Karlo Tavčar, mizar Mirko Bizjak, knjigovoz Lojze Cestnik, pekarski pomočnik Gorjačič in Fran Likan. Odvedeni so bili v kopersko jetnišnico.

Pozneje so italijanske oblasti aretirale še trgovca Silvestra Zupana, Elviro Gorjačičevo ter bančnega uradnika Hugona Simčiča. Policija jih obdolžuje, da so rovarili proti državi.

dalovi, da je prišel k njemu in mu rekel: "Vojvodo, da ti se pozlati roka i hvala ti sto puta, što si me spasio grdne bijede".

DRUGE ARETACIJE IN OBSODBE

Iz Podmelca poročajo, da so karabinerji izvršili preiskavo pri Stalonu in pri Laharnarju. Premetali so jima vse, našli pa najbrž niso ničesar, ker ju niso odvedli s sabo. Pač pa so sredi preteklega meseca aretirali na Illovič Stečka Šorlija, Pašencurkovega. Nič se ne ve, zakaj. Zaradi Šorlija je v skrbh žena, ki ima tri mladoletne otroke.

V Ribemberku so aretirali osem naših rojakov, ker je neznana roka poškodovala koncem septembra Arnaldovo drevesce. V isti vasi so v prvi polovici oktobra aretirali nekaj mladeničev, ker so ponoči zapeli slovenske pesem.

Tudi iz Dornberga prihaja vest o aretacijah, ki so bile tam izvršene, ker so orožniki, povodom obletnice ustrelitve bazoviških mučnikov, našli na telefonskem drogu obešeno črno zastavo. Nekatere so izpustili, nekaj pa jih je še v zaporu.

V Rimu sta že nad leto dni zaprta dva priletna človeka: Tomaž Grohar in Ivan Zgaga iz Podbrda. Že pred meseci se je imel vršiti proces, a ga vedno odlagajo, ker jima ničesar ne morejo dokazati.

Tomo Martinčiča, katerega so bili karabinerji aretirali, ko se je bil pred nedavnim vrnil iz Jugoslavije, je reško sodišče obsodilo radi nedovoljnega bega preko meje na tri mesece zapora in na 2000 lir globe.

Radi tihotapstva je bilo obsojenih na Reki preko 50 kmetov iz proste cone. Plačati so morali denarne globe od 50 do 350 lir.

POŽAR

Začetkom oktobra je bil v Ajdovščini velik požar. Nastal je bil v Rizzattovi žagi. Ker se je naglo širil in grozil, da se bo prenesel tudi na zalogo tobaka, ki se nahaja v bližini, so poklicali ognjegašce iz Trsta in iz Gorice. Iz Vipave, pa iz Gorice, so prišli pomagat oddelki vojaštva in milice. Tudi goriški prefekt in še nekaj drugih fašističnih veljakov je prihitelo v Ajdovščino.

Pogorelo je mnogo lesa, tako da znaša škoda približno en milijon lir. Kako je požar nastal, ne vedo. Aretili so dva čuvaja.

★ ★ ★ ★ ★
NAROČITE SE NA "Novi list"

Z MIRMIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calla Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NAŠI KLINIKI SPECIALIZIRANE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

PLESI "DOPOLAVORA"

Fašistične organizacije, oziroma njih voditelji, ki so vedno potrebni denarja, si od časa do časa izmislijo kakšen nov način za izvajanje denarcev iz slovenskih žepov. V zadnjih mesecih so začeli prirejati po slovenskih vaseh ples, na katere vabijo naše ljudi. Udeležba pa le ni takšna, kakor bi oni želeli, zato pa stikajo za "hujskači", o katerih trdijo, da hujskajo ljudi proti fašističnim plesom.

V Boljuncu se je zadnji teden v septembru vršil takšen ples. Noben domačin se ni odzval prijaznemu vabilu fašistov. Zato so pa tirali nekateri slovenske fante na karabinersko postajo, kjer so jim očitali, da bojkotirajo dopolavorske prireditve, in so jim tudi zagrozili z različnimi kaznimi.

UTRJEVALNA DELA OB MEJI

V Pobrdu, le par sto metrov pod železniško postajo, gradijo veliko vojašnico, za katero so projektirana 4 večja poslopja. Kako se jim mudi, pojasnjuje dejstvo, da delajo v petek in svetek z mrzlično hitrostjo. Pred zimo morata biti dva objekta pod streho. Ko pa bodo dovršeni vsi štirje projektirani objekti s pritikli-

☆ ★ ☆ ★ ☆ ★

Valeški princ in mlada princezinja Elisabeth, njegova nečakinja

nami, se bo v Podbrdu vojaštvo stalno naselilo.

V vsem Podbrškem kotu je meja pravcata trdnjava in nas nekako spominja na kitajski zid. Pa ne samo nad zemljo, tudi pod zemljo vrtajo in kopljejo rove ter delajo podzemne utrdbe in skladišča. Gradnje teh naprav, ki so grade povečini samo na privatnih zemljiščih, tako napredujejo, da se je bati, da bodo čez nekaj let ob meji samo državna in ne več privatna zemljišča.

Poleg ostalih utrd, o katerih je bilo že mnogo pisanega in ki jih je že ogromno, grade sedaj celo vrsto novih kavern. Te kavere stoje v ravni vrsti v smeri od St. Petra na Krasu, do Hruševja, Stran in do Nanosa. Delo je v polnem teku. Služile naj bi kot spopolnilo vseh onih vojaških del zapadno od te črte, ter naj bi tvorile nekako obrambno črto, na tej odprti in ravni pokrajini. Dela se vrše, kot povsod z največjo opreznostjo in bojaznijo pred tujimi, zlasti pa domačimi očmi. Ceste, ki vodijo čez to črto, so povsod na vse načine maskirane, da se ničesar ne vidi.

SMRTNA KOSA

V Koprivi na Krasu je umrl priljubljeni župnik dr. Anton Požar, po rodu Vipavec. Bil je splošno znan kot vnet zagovornik staroslovenske službe božje, ki si je bil radi tega nakopal tudi mnogo preglavic. Ko je, še mlad, prišel službovat v Ricmanje pri Trstu, je tam izsledil star glagolski misal; ker si je prizadeval, da bi ga spet dvignil do veljave, je prišel v navzkrižje s tedanjim tržaškim škofom Nagelom. Požar je tedaj začel iskati zaslonbe pri "unijatih", ki so ohranili staroslovenski jezik v cerkvi dasi so združeni z Rimom. Z ricmanjci vred je dosegel, da jih je tedanjši škof v Križevcih sprejel v svojo unijatsko škofijo. Starejši rojaki iz Trsta in okolice se bodo še spominjali, koliko hrupa so takrat vzbudili dogodki v Ricmanjih.

Tudi v Ljubljani se je trudil, da bi vzbudil zanimanje za svoja prizadevanja, in je meseca julija 1902. leta opravil v trnovski cerkvi božjo službo po staroslovenskem obredu. Radi svojega delovanja je izgubil pravico do maševanja; to suspenzijo pa je pozneje dvignil tržaški slovenski škof dr. Karlin.

Po upokojitvi se je dr. Požar naselil v Koprivi, kjer so ga vsi zelo radi imeli in kjer je njegova smrt, ki je nastopila 17. pr. m., zelo potrla naše ljudi. Bil je eden izmed najbolj učenih duhovnikov v Juljski krajini in je njegova knjižnica veljala kot ena izmed najbolj popolnih slovenskih. Narod ga bo ohranil v trajnem spominu.

Na Proseku pri Trstu je 16 pr. m. preminula posestnica Viktorija Lukša (lastnica znane gostilne na "Križadi"). Sloveča je kot vzorna mati, ki je znala pravilno in v narodnem duhu vzgajati svoje otroke. Naj v miru počiva v domači zemlji!

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis vnetja in spolne bolezine.
KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švahost.
SRCE. Srčne napake — hibe.
ZELODEC. Čreva — krislina — jetra.
Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku univerze na Dunaju.
KOSTNE BOLEZNI. Sušica.
REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.
GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje nprilice.
ZENSKE BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)
OTOSKE BOLEZNI. Rakitika — otropelost.
NERVOZA Glavobol.
Žarki X — Diatermia — Žarki ultravioletoas
LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.
Lastni senatorji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo
GOVORIMO SLOVENSKO
Urnik: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017

ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)

Calle Facundo Quiroga 1441

nasproti komisarije

EDINA NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

FRANJO HUSPAUR

PODLISTEK

MRKUN

(Nadaljevanje)

(8)

Pred hišo gospoda Reederja je nekoliko postal, pogledal v razsvetljeno okno detektivove delovne sobe, nato pa se je brž odločil ter krenil proti kamenitim stopnicam. Mr. Reeder je bil slišal kričanje, pa je zato stopil k oknu. Videl je, da je nekdo trkal na njegova vrata, brž za tem pa je ugledal motociklista, ki je vozil z veliko brzino sredi poti, za njim pa je hitela skupina ljudi. Ciklist je zmanjšal brzino, ko se je približeval vratom: tu se je za hip ustavil. Prvi hip se je Mr. Reederju zdelo, da prihajajo eksplozije, ki jih je slišal, od motornega kolesa samega, a brž je uzrl ogenj tretjega in četrtega strela. Prihajali so iz ciklistove roke; ta se je takoj spet spustil v dir ter je, z vedno večjo brzino, izginil v par sekundah izpred oči.

Mr. Reeder je tekel dol po stopnicah; na pragu je srečal stražnika. Neki človek je ležal pred vrati. Oblečen je bil v svileno pižamo, druge obleke pa, tako vsaj je izgledalo, ni imel na sebi. Dvignili so ga ter ga zanesli v hodnik, kjer

je policaj prižgal vse luči. En sam pogled na blede obraz mu je vse povedal.

Stražnik je odgnal ljudi, zaprl vrata ter poklenil k žrtvi.

"Bojim se, da je že mrtev", je rekel g. Reeder, ko je bil s spretno roko odpel odelo ter videl rane.

"Zdi se mi, da ga je umoril motociklist", je dodal čez nekaj časa.

"Jaz sem ga videl", je dejal policaj, skoro brez sapa. "Sprožil je štiri strele".

Reeder je spet natančno pregledal mrtveca. Moral je imeti okrog trideset let. Imel je temne, skoro črne lasi, bil je skrbno obrit, a detektiv se je prav posebno začudil, ko je videl, da ni imel obrvi.

Stražnik je gledal ter se našobil, segel z roko v svoj žep ter potegnil iz njega zapisnik. Gledal je nekaj kar je imel zabeleženega, pa je zmajal z glavo.

"Morda je pa to oni človek, katerega smo nočoj iskali?"

"Reigate?"

"Ne, to ni mogoče", je razsodil policaj. "Tisti, ki ga mi iščemo, je plavalas, ima močne obrvi in črne brke".

Pižama je bil nov in iz fine svile. Pregledali so žep, pa je policaj našel v enem zapečatenem pismu.

"Mislim, da bom moral to-le izročiti inšpektorju, gospod...", je

začel.

Ne da bi rekel besedice, mu je g. Reeder iztrgal pismo iz rok, ga odprl pred očmi prestrašenega policaja ter potegnil iz ovoja, kar je bilo v njem: petdeset bankovcev, vsak po sto dolarjev.

"Hm!", je vzliknil g. Reeder.

Od kod je prihajal? Kako se je tako nenadoma pojavil sredi prometa?... Tekom naslednje ure je detektiv sam poizvedoval okrog, izvedel pa ni nič takega, kar bi bilo pojasnilo to tajno.

Neki prodajalec časopisov ga je bil videl, kako je tekel po pločniku, pa se mu je zdelo, da je prihajal od Malpas Rooda, ulice, ki teče vzporedno z Brookleyem. Neki prometni redar ga je bil tudi videl, a sredi ceste, in neki sofer pa na nasprotni strani od one, kjer ga je bil uzrl raznašalec listov, in je izjavil, da je šel navzdol, ne navzgor po ulici. Motociklist pa je bil izginil izpred oči in ni pustil nobene sledi.

SLED

Tisti večer, ob deseti uri, je obiskal Reederja komisar s Scotland Yarda. Mrličeve prstne odtiske so bili poslali v Yard, da bi jih tam pregledali, a jih niso mogli identificirati. Edini posebni znak na telesu je bilo neko mičkeno zname-

nje, rožničaste barve, pod levo la-ketjo.

Funkcionar se je popraskal za ušesi.

"Takšnega slučaja, kakršen je tale, še nisem imel. Krajevna policija je proizvedovala po vseh hišah onega okraja, iz katerega je ta človek najbrž prišel, a tam nobenega ne pogrešajo. Kaj pa vi mislite, g. Reeder? Ali ste pozneje še videli truplo?..."

Mr. Reeder je prikimal. Izvršil je bil to neprijetno formalnost, pa je tudi natančno pregledal tudi hodnik.

"In kaj menite?"

Detektiv se je za hip obotavljal. "Pa je res škoda", je dejal, "da ni v tej deželi telefon nekoliko bolj razširjen. Naletel sem na velike težkoče, ko sem hotel dobiti stike z nekaterimi osebami, a vsekakor sem poslal avto po deklé."

"Kakšno deklé?"

"Gospodično Reigate... hm!... sestro našega mladega prijatelja." Slišal je, kako je zabrenkal zvonec, pa je sam tekel odpreti vrata. Bila je mladenka, katero je pričakoval. Peljal jo je v malo sprejemnico v pritličju.

"Vprašal Vas bom nekaj, gospodična Reigate, pa bi rad videl, da bi mi odgovorila. Ali je imel Vaš brat na svojem telesu kakšno pose-

bno znamenje, katero bi Vi lahko spoznali?"

"Da," je odgovorila nekoliko v skrbeh. "Imel je neko znamenje, rožničaste barve, na laketi, prav pod komolcem."

"Na levi laketi?", je brž vprašal g. Reeder.

"Da, na levi... Zakaj? Ali so ga našli?"

"Bojim se, da so ga", je vljudno rekel g. Reeder.

Obrazložil ji je svoje bojzani, pa jo je pustil v družbi dekle, dočim je on šel k možem iz Yarde, da jim pove, kaj je odkril.

"Jaz sem takoj razumel, da so bili lasje prebarvani, obrvi in brki pa obriti."

"Reigate?" je vprašal komisar z neprikritim nezaupanjem. "Če je ta-le Reigate, potem sem pa jaz Nemeš! Imam njegovo sliko. Ima plave lase, in prav svetlo plave."

"Lasje so prav spretno prebarvani delo je izvršil strokovnjak."

Reeder je pokazal na dolarske bankovce, ki so bili na mizi.

"Ali niste ničesar zapazili na odelu?"

"Opazil sem, da diši močno po kafri", je odgovoril eden izmed detektivov. "Pravkar sem pravil komisarju, da je moralo odelo biti spravljeno že več mesecev. Jaz menim, da je imel vse pripravljeno za beg." (Nadaljevanje sledi.)

ZA POUK IN ZABAVO

ZANIMIVOSTI IZ NOTRANJOSTI AFRIKE

Letos je poteklo petdeset let svojevrstnega premirja, ko so v Linzolu, izhodišču katoliških misijonov v Notranji Ekvatorialni Afriki, slovesno pokopali vojno. Vsak tujec more še danes videti na trgu dve puškini cevi, ki molita iz tal: tu je pokopana vojna.

Ko je bil l. 183. prišel novi katoliški škof, msgr. Augouard, so divja bačarska plemena nastopila proti njemu z vso besnostjo; slednjič pa je škofova zgovornost zmagala uporne poglavarje, ki so nato predlagali, da se vojna slovesno pokoplje. Pakt se je sklenil na semanji dan v navzočnosti velike množice. Poglavarji so prinesli puško i istotako tudi škof Augouard. Potem so skopali veliko luknjo, postavili vanjo puški pokonci in luknjo zopet zasuli. Od tistihmal se mir ni nikdar več kalil.

Škofa Augouarda štejeta tako država kakor cerkev za apostola francoskega Konga. Prodril je v notranjost dežele in došel na breg Stanley Poola (ki je kasneje postal francoski) v trenutku, ko s ona nasprotni breg dospeli Belgijci. Nikoli ni mogel domačinov pripraviti do tega, da bi mu dali naselbinsko pravico na kraju, kjer je kasneje nastalo mesto Brazzaville. Zato se je zadovoljil s tem, da je postavil v Linzolu, to je 28 km dalje, majhno cerkev.

Tu so prebivali ljudožrci in škofa Augouarda se je kmalu prijelo ime ljudožrskega škofa. Mnogokrat je pripovedoval, da je na njegovem ozemlju več vrst ljudožrcev. Nekateri so hodili na vojno, da so si preskrbeli človeškega mesa, drugi zopet so čakali le na kako dobro priložnost. Tu je n. pr. na smrt obolel mož. Brž so mu prerezali goltanec, da ne bi podlel bolezni. Glavi so priredili pogreb in jo pokopali, nato pa truplo veselo razdelili med vse družine plemena. Ko jih je škof zaradi tega hudo prijel, so mu domačini odgovorili: "Dobro se ti pozna, da še nisi okusil človeškega mesa. Ne veš, kako dobro je. Razen tega je velika čast, jesti meso, ki govori. Zakaj si pokopal mrtevce svoje karavane? Veliko koza bi ti dali zanje!"

Dasi francoska vlada dosledno in neizprosno zatira ljudožrstvo, se po nedostopnih goščavah nekaterih gozdov še vedno vzdržuje. Od prihoda škofa Augouarda v Kongo do danes se je dosegel ogromen napredek, toda veliko je še treba storiti.

OGRCI

Ogrci ali zajedalci nastanejo zaradi zamašitve lojnic v koži, ki izločujejo maščobo, da se koža obvaruje. Maščoba ali loj se izločuje skozi kožne luknjice, če so te zamašene, se začne nabirati. Na površini kože nastanejo črne, kakor bučikaste glavičice velike pike, posebno na nosu, na licih, čelu, bradi, ušesih, prsih in hrbtu. Če jih iztisnemo, je videti, kakor da bi iztiskavali črvice, od tod ime ogrc.

Mnogi ljudje si jih iztiskavajo z umazanimi nohti in drugimi umazanimi pripomočki, pa ni čudno, da nastanejo potem z okužitvijo tvorijo in izpuščaji.

Da se ubranimo zamašitve luknjic, si moramo obraz temeljito čistiti z vodo, milom ali milnim špiritom. Mestaš kjer so ogrci, odrgnimo z mehko ščetko ali z mramornim milom. Po obraznih parnih kopelih postanejo ogrci mehki in se dajo z lahkoto iztisniti.

V ameriškem mestu Philadelphiji so imeli protifašistične manifestacije: neko dekle so priklenili k železnemu stebri, da je policija ne bo mogla odgnati.

NEKAJ O OTOKIH V KITAJSKEM MORJU

Letošnjo pomlad so Francozi, kakor znano, anektirali skupino otokov v Kitajskem morju, ki so bili dotlej brez gospodarja. Šele v tistem hipu so se spomnili Japonci, da bi moralo biti otočje njihovo, ker je zanje velike strategične važnosti in bi imeli tudi veliko gospodarsko korist od njega s tem, da bi izkoriščali ogromno bogastvo rib v njegovih vodah in ptičjega gnoja na njegovih čerch. Poleg tega podpirajo svoje zahteve z dejstvom, da je neka japonska družba že l. 1917. dobila v Tokiju pravico, da pobira ptičji gnoj (gvano) na tem otočju. Temu nasproti ugotavlja Francija, da Japonska kot država otočja ni tedaj anektirala zase in da to ne pomeni še nič, če je imela neka njena družba nekakšne gospodarske pravice na otočju, ki so v ostalem med tem same od sebe ugasnile — ker se je ta družba razšla. Japonci pa nočejo upoštevati formalnih pravic Francozov in grozijo, da bodo posegli, če ne pojde drugače, tudi po "energičnih ukrepih". Francozi na te grožnje enostavno — molčijo.

Med tem je poslal znani tokijski dnevnik "Niči-Niči", kie dela najhujšo propagando za zasedbo otočja po Japonski in pravi, da pomeni to za Azijo toliko, kolikor — Balkan za Evropo (Japonci si predstavljajo Balkan menda kot niz koralnih čeri), ce-

lo ekspedicijo pod vodstvom svojega poročevalca Mijošija, da pogleda, v kakšnem stanju so sporni otoki. Mijoši je moral potovati s svojimi ljudmi 1500 km daleč po morju, da je došel do otočja. Tam je našel za francoskimi "osvajalci" le malo sledov, prav za prav samo raztrgano trikoloro in betonski stebrič z napisom, da je topničarka "Alerte" 10. aprila 1933. zasedla te otoke v imenu Francije. Le s trudom je pregovoril Mijoši svoje ljudi, kakor sam piše, da niso strgali ostanke trikolore z droga in razbili stebriča.

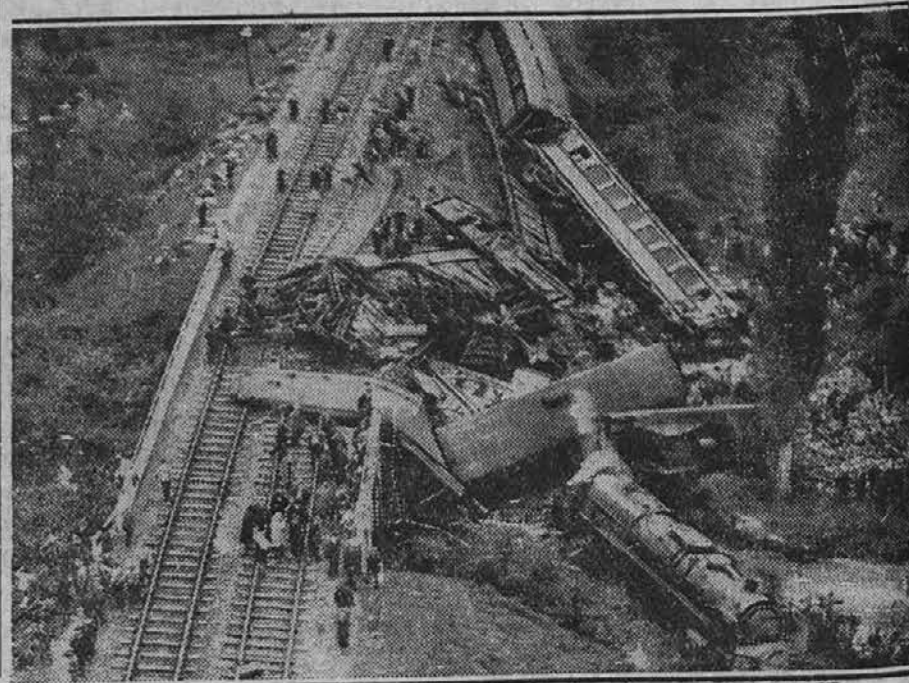
Ljudi je na otokih zelo malo. Našli so le nekoliko kitajskih ribičev, ki so pripovedovali, da so bili že tam, ko so prispeli Francozi. Razvaline nekoliko primitivnih stanovanjskih in skladišnih barak ter mahnega pristanišča govore o delovanju japonske družbe za pridobivanje gvana, ki je morala svoje delo ustaviti, ker se ni izplačalo. Vse te naprave so po vsej priliki uničili gusarji. Na glavnem otoku je cel pragozd papaj, palm in podivjanih krompirjevih rastlin, na goli koralni čerch pa gnezdiyo velikanski tropi ptic. Njih gnezda dobesedno pokrivajo tla in tu nastaja njih znameniti gvan, ki bo dal še kaj opravka japonskim in francoskim diplomatom.

RAZISKOVANJA V LIBIJI

Libijsko puščavo so smatrali še pred kratkim za popolno puščavo, ki nima in ni imela nikoli svoje kulture, za prazen presledek med starimi kulturnimi ozemlji Egipta in Tunizije. Toda v zadnjih letih so se izvršila v njej, zlasti v Tripolitaniji, Cirenajki in v Fezzanu velika izkopavanja, ki nas silijo, da moramo priznati Libiji naslov starega kulturnega ozemlja, celo ozemlja doslej najstarejših afriških kultur. Po zaslugi teh raziskovanj, ki jih je vodil zlasti nemški arheolog prof. Leo Frobenius, moramo svoje znanje o afriški zgodovini pošteno revidirati. Ne pričanja se namreč z Egipčani, Grki in Feničani, temveč cela desetisočletja prej v najstarejšem paleolitu.

Prehistoria Libijske puščave je pred vsem obsežna v raziskovanju jam. Nešteto je teh jam, v katerih so našli poleg okostij prastaro orodje, orožje v skalo vklesane risbe in druge dokaze pradednih kultur, na ozemlju, kjer si še pred nedavnim niso niti slutili. Zelo zanimiva so odkritja prof. Fantošija v ozemlju Hamda-el-Hamra in Mamiada-el-Hamra, ki sta

Prvi sliki od strahovite železniške nesreče na Francoskem

Brzovlak, ki je na progi med Parizom in Cherbourgom skočil s tira in se zakotalil z mosta (zgoraj). Trupla ponesrečencev, ki so jih potegnili izpred vlaka (spodaj).

Čuden slučaj

Da obravnavata dva pisatelja da-leč narazen istočasno isto snov v skoraj isti obliki novele, se ne do-gaja pač vsak dan. O takšnem primeru je razpravljalo te dni neko irsko sodišče.

Eden izmed pisateljev, Anglež, je svojo novelo predložil 14. maja nekemu londonskemu listu. Z istim datumom, pa dan pozneje, je prispe-la v uredništvo drugega londonskega lista novela drugega pisatelja, ki je Irec. Obe sta izšli mesec dni pozneje v istem tednu. Ko je Anglež, prebral Irčevo novelo, je nemudoma vložil tožbo zaradi plagia-ta, a ko je Irec zvedel za to tožbo, je s svoje strani tožil Angleža, češ, da je ta plagiral njega. Angleževa tožba se je obravnavala v Dublinu in sodišče je imelo težko stališče. Dokazano je vsekakor, da ni nobeden izmed obeh pisateljev pred ob-javo vedel za novelo drugega, a oba sta toliko trdovratna, da se nočeta pogoditi. Angležovo tožbo so zavrnili, sedaj pa bodo po vsej priliki zavrnili na isti način Irčevo tožbo v Londonu.

Restaurant Europeo

EDINO SLOVENSKO ZBIRALIŠČE
Prvovrstna kuhinja
ZABAVA IN PLES VSAKO NEDELJO POPOLDNE
Za obilen obisk se priporoča

LUKA DIVIČ
RECONQUISTA 542 U. T. 31 Retiro 1617

RESTAVRACIJA VALLE, D. ESPOSITO & CASELLI

Točimo najboljša importirana vina, pristno in sveže pivo. Dobra in vsakovrstna hrana. Lepi prostori za bankete ter družinske zabave.

Igrišče za krogle, s krasnim vrtom.
Postrežba v slovenskem jeziku
Za obisk se vladno priporočajo

LASTNIKI
Federico Lacroze 2720 — U. T. 73 (Pampa) 0883

Na nekem zborovanju v Londonu so ti-le izvedenci izrekli svojo sodbo o 6000 steklenicah piva

ŽENSKI KOTIČEK

Praktična obleka za tople dneve

Slabi časi, ki jih svet preživlja dandanes, zahtevajo tudi — in morda še najbolj — od ženske, da skrči čim bolj izdatke, posebno one, ki so namenjeni za njeno garderobo. Čedna, praktična in trpežna mora biti obleka, ki si jo v današnjih časih oskrbimo, poleg tega pa nas mora tudi čim manj stati.

Težnja po praktičnem in ekonomičnem se vedno bolj uveljavlja z ženski modi. Iznajdljivi mojstri si na vso moč prizadevajo, da bi spravili naravno žensko težnjo po mnogih in čednih oblekah v sklad s skrčnimi možnostmi današnjih proračunov, pa nam od časa do časa ustvarijo kaj novega.

Takšna nova modna ustvaritev je tudi takozvana "obleka za solnce", o kateri prinašamo danes par slik. To ni nič drugega nego nad vse praktično odelo za poletje, ki ima to dobro lastnost, da prav malo stane (ker si jo izgotovimo iz čisto preprostih tkanin), a je tako spretno sestavljena, da nam lahko prav izborno služi v toplih dneh doma, pri delu; na ulici, ko gremo po opravkih ali pa zvečer na kratek sprehod; pa tudi ob nedeljah ali drugih dneh, ko smo proste in si lahko privoščimo, da gremo v kak bližnji kraj ob tej naši veliki reki, da se tam kopamo (če smo se že privadile tej rujavkasti vodi) ali pa vsaj nasrkamo blagodejnih solčnih žarkov in zraku. Me, pa tudi naši otroki, ki jih bomo ob takšnih prilikah vzele s sabo, če nam jih je Bog dal.

Obleka, o kateri hočemo danes spregovoriti par kratkih besed, nam služi namreč prav izborno tudi za na obrežje, oziroma na breg.

Ker je namenjena za poletje, torej za tople dneve, ki so v tej deželi včasih še prav posebno "pasji", opazimo na vseh mode-

lih, ki jih "Novi list" prinaša danes, da nimajo rokavov, da so spredaj precej odprti, na hrbtu pa še bolj. In nič ni pretiranega. Saj sem že zgoraj omenila, da je ta obleka namenjena "za solnce": žarkom in zraku mora pustiti čim več pristopa do kože, da si je samo po sebi umevno, da pri izvrševanju tu svoje naloge ne sme prekoračiti meje dostojnosti. A že po slikah se vsaka lahko prepriča, da je ta modna novotarija povsem decentna.

Obleka je sestavljena iz dveh delov. Drugi del je samo dopolnilo k prvemu in ga rabimo, ko "gremo med ljudi". Obstoja iz

nekakšne kratke matilije, ki pokrije izrezani del obleke na hrbtu ter nam obenem nadomestuje rokave. Pri takšnih modelih, kjer je hrbet skoro popolnoma gol in ki nam služijo pred vsem za nabrežje, obstoja ta drugi del, oziroma dopolnilo, iz kratkega jopiča, spredaj diagonalno ukrojenega, ki ga zapnemo s par gumbi. Slike nazorno kažejo, kako se celoten vtis, ki ga napravi to odelo, spremeni, ko oblečemo še "dopolnilo". Izgleda, kakor da imamo dve različni obleki, ne pa eno samo, sestavljeno iz dveh kosev.

Mara.

Migljai za hišne gospodinje

Proti škurkom, ki jih je v mnogih buenosairških hišah več ko preveč, pravijo, da je terpentin izborno sredstvo. Terpentinov ostr duh jim nič ne ugaja, pa bežijo pred njim.

Mravlje delajo marsikateri gospodinji, ki ima košček vrta ali pa vsaj kakšne posode s cveticami, mnogo preglavic in jeze. Proti mravljam se uporabljajo najrazličnejša sredstva, o katerih prodajalci zagotavljajo, da prav gotovo dosežejo namen. A uspehi so, po navadi, le začasnimi. Tak začasen uspeh se pa lahko doseže tudi s prav preprostim sredstvom: s petrolejem.

Madeže od kave odstraniš z borakom, ki si ga raztopila v gorki vodi.

ZA NAŠE KUCHARICE

ARTIČOKI

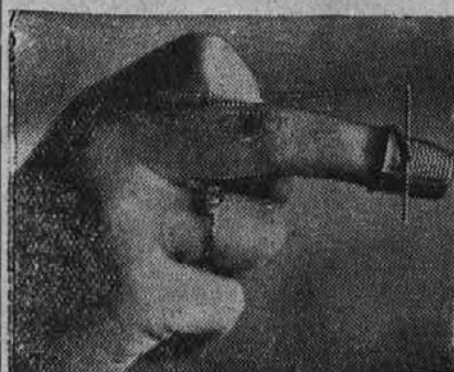
šomčkd shrd shrd shr shrldu
Z ostrim nožem poreži artičok na vrhu, da postane raven, in spodaj tako, da ga lahko postaviš in ne pade. Debelca olup. Naj bodo nekoliko časa v hladni vodi. Med tem sesekljaj peteršilja in česnika, pa dodaj krušne

drobtine in soli. Vzemi artičoke iz vode, pusti jih, da se dobro odcedijo, razširi jih tako, da jih lahko napolniš z zgoraj omenjeno zmesjo. Postavi jih v kožo, pokrij z vodo, dodaj precej dobrega olja (debelca kuhamo skupaj z artičoki, so jako okusna) in pusti jih, naj se kuhajo na ne preveč močnem ognju.

JABOLČNE KLOBASICE

Skuhaj tri olupljena jabolka s sladkorjem in cimatom. Mrzlim primešaj to dkg krušnih drobtin, rumenjaka in snega enega beljaka. To povaljaj z žlico v raztepenem jajcu najprej, potem pa v dobtinah, in devaj v vročo mast.

★ ★ ★ ★ ★

Nov naprstnik, na katerega se lahko pritrdi tudi igla

MEDICINAL NEWS

Največja klinika v Buenos Aires

10 ZDRAVNIKOV - SPECIALISTOV. 12 KONZULTORIJEV.

POSEBEN ODDELEK ZA SPOLNE BOLEZNI. Zdravljenje na obroke po 10.— \$ na mesec

ŽENSKI ODDELEK. Načelujeta mu zdravnica in zdravnik, ki sta specializirana v porodništvu in v vseh ženskih boleznih

SPLOŠNA KLINIKA. Jetika, bolezni srca, želodca, jeter, obisti, črevesja itd.

ODDELEK ZA X-ZARKE. Radioskopija. Radiografije po 10. — \$ vsaka.

ODDELEK ZA ELEKTRIČNO ZDRAVLJENJE. Višinska svetloba, ultravioletni in infrardeči žarki. Najmodernejši stroji.

POSEBEN ODDELEK ZA OTROKE.

LABORATORIJSKI ODDELEK. Vsakovrstne analize.

SANATORIJSKI ODDELEK. Sprejemamo po nizkih cenah in v popolno oskrbo bolnike, ki so pod stalnim zdravniškim in kirurškim nadzorstvom.

ZOBOZDRAVNIŠKI ODDELEK. Izdiranje zob brez bolečin. Nizke cene. Umetna zobovja.

Ko čutite, da niste zdravi, pridite k nam, kjer vas bodo pregledali strokovnjaki, ki prav tako postopajo z revežem kakor z bogatinom.

KONZULTACIJE SO BREZPLAČNE
ZDRAVIMO TUDI NA MAJHNE MESEČNE OBROKE

GOVORIMO SLOVENSKO

Sprejemanje strank od 9.—12. in od 15.—21.
Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

U. T. 35, Libertad 5410

28 SUIPACHA 28

NAŠIM PRIJATELJEM!

Vsakdo, ki čita "Novi list", ima naslov kakšnega svojega prijatelja ali znanca. Prosimo ga, naj nam naredi uslugo: izreže naj obrobljeni formular, napiše nanj naslove, za katere ve, in naj nam jih pošlje! Njegovim znacom bomo poslali "Novi list" par krat na ogled. Če se bodo naročili, prav; če ga bo pa kdo vrnil, ne bo zamere in ne bomo sitnarili. Hvala!

"NOVI LIST"

CAPITAL

LAVALLE 341, Esqr. 316

Sporočam Vam naslednje naslove, na katere lahko pošljete "Novi list" na ogled:

-
-
-

Kraj in dan

Podpis

GOSPODARSKE VESTI SLOVENCIV CORDOBI

Padanje prometa v

evropskih lukah

Promet v vseh velikih pristaniščih sveta je mnogo nazadoval od leta 1929. dalje. Za štiri glavna svetovna pristanišča nas o resničnosti te trditve prepričujejo naslednje številke, ki se nanašajo na parniški promet (v milijonih registriranih ton):

Luke:	1929	1932
Anvers	20,676	16,717
Rotterdam	21,545	14,967
Hamburg	21,965	18,054
Bremen	8,652	7,292

Kakor je razvidno, je promet bolj padel v Raterdamu in Anversu, nego v nemških lukah. Še bolj nazorno prikazujejo to stanje sledeče številke, ki se nanašajo na blagovni promet (v vagonih od 10 tisoč kg):

Luke:	1929	1932
Anvers	12,442	9,363
Rotterdam	22,948	12,171
Hamburg	18,084	12,780
Bremen	4,025	2,606

Nova tovarna svile v Mariboru

Z vplačano glavnico od pol milijona dinarjev, je bila ustanovljena v Mariboru "Mariborska tovarna svile, družba z o. z.". Izdelovala bo in razpečevala vsakovrstno svileno blago. Posle bosta vodila inž. Himler Adolf, posestnik v Pesnici, in mariborski trgovec Franjo Kavčič.

Likvidacija blokiranih

jugosl. terjatev

Na podlagi sporazuma med jugoslovansko vlado in španskim poslanikom v Beogradu grofom Torihosom, je madridska vlada sklenila končnoveljavno rešiti vprašanje "zamrznjenih" jugoslovanskih terjatev v pesetah. Jugoslovanski izvozniki so imeli dobiti od španskih uvoznikov od 20 do 30 milijonov peset.

Trgovinske vezi med Rusijo in Češkoslovaško

Sovjeti so naročili v Češkoslovaški 700 vagonov jekla, ki ga bodo plačali

z drugim blagom, katero bodo uvozili na Češko. To je en del onih naročil, ki so jih imele izvršiti nemške tvornice, a jih je ruska vlada razveljavila radi neprijaznega Hitlerjevega zadržanja, pa jih dala francoskim, belgijskim in češkoslovaškim industrialcem.

Denarni obtok v Jugoslaviji

G. Vlada Marković, predsednik Zveze denarnih zavodov, je napisal za beograjsko "Pravdo" članek, v katerem trdi, da na inflacijo ni treba misliti, ker da sedanji obtok denarja popolnoma zadostuje. Pravi, da je bilo 8. pr. m. v prometu štiri milijarde in 347 milijonov dinarjev v bankovcih ter 885 milijonov dinarjev v srebru.

Tujski promet v Sloveniji

Zveza za tujski promet v Ljubljani je objavila statistiko, ki kaže, da je v letošnji turistični sezoni posetilo Slovenijo 106 tisoč turistov, 4000 več nego lani. Največ gostov je imel letos Bled; prišlo jih je tja 16.01.

Bodoča žetev

Direkcija za poljedelsko gospodarstvo in statistiko je objavila obsežno poročilo, v katerem pravi, da so izgledi za letošnjo žetev v splošnem dobri, daši so vremenske in druge neprijetne povzročile v nekaterih krajih znatne zgube.

Najboljše kaže pšenica, v kljub občutnim zgubam v Córdoba in v severnem delu pokrajine Santa Fe. Končni uspeh pa je odvisen od nadaljnjega vremena v buenosaireški pokrajini, kjer se nahaja polovica vseh polj posejanih s pšenico.

Proizvodnja lani bo letos mnogo manjša, nego je povprečna poslednjih let. Tudi proizvodnja drugih žitnih vrst, ki služijo za krmo, bo letos manjša, in sicer radi vremenskih neprijetnosti, pa tudi radi dejstva, da se poljedelcem, radi nizkih cen, v mnogih slučajih ne izplača obaviti žetev, pa uporabljajo takšna polja za pašo.

SLOVENCIV CORDOBI

O naših gospodarskih in narodnih prilikah ročem danes nekoliko poročati!

Nekateri naši rojaki, posebno oni, ki so se pred leti naselili v tej deželi, pred osmimi leti, ali pa še prej, so si postavili lastna ognjišča. Lepe in čedne hišice z vrtni. Skoro bi rekel, da spoznaš na prvi pogled, da bivajo v teh čednih domovih naši zavedni in marljivi slovenski rojaki s svojimi družinami. Le žal, da so te lepe hišice raztresene po raznih predmestnih delih. Čudno se mi zdi, da takrat, ko so ti naši rojaki nakupovali zemljišča za postavitev svojih domov, jih nihče ni nagovarjal, da bi si bili vsi nabavili zemljišča v enem in istem delu predmestja; sedaj bi njihovi domovi tvorili že nekakšno slovensko vasico. Tako pa so eden tu, eden tam, kakor da jih je hudomušna burja raznesla na vse strani tega mesta.

Srečni so ti naši rojaki, ki so si v prejšnjih, boljših časih toliko prihranili da so si postavili lastno streho ter jim sedaj ni treba imeti opravka s hišnimi gospodarji in jim plačevati dragih najemnin. Takšnih srečnih Slovencev je v Córdoba nad dvajset; po večini imajo tudi svoje družine že tukaj. Brez gospodinje je le nekaj hišnih štev. kjer prebivajo naši fantje ki čakajo, da pridejo naša dekleta iz domovine ali pa iz Buenos Airesu preveč, tu pa pre malo.

Imamo tri slovenske "almacene" (prodajalne), eno pekarno ter dve restavraciji. Ni veliko, a za našo malo naselbino, ki šteje nekaj nad dvesto ljudi, z otroci vred, je že nekaj.

Veliko pa je število takšnih rojakov, ki so včasih, ko so bili stalno nameščeni in so imeli dober zaslužek, pošiljali svoje prihranke v domače kraje, svojim v pomoč, a so danes sami veliki reveži, potrebni tuje pomoči. Nekaj je celo takih, ki so, radi večmesečne brezposelnosti, že skoro docela obupali, in, če kaj zaslužijo, poženejo po grlu, da tako pozabijo na nadloge in gorje izseljenskega življenja.

Tem rojakom, obupanem, segodi,

NE POZABITE,

da smo preselili. Vsa pisma morate odslej pošiljati na sledeči naslov:

Lavalle 341
Escritorio 316

PROIZVODNJA ZLATA V RUMUNJI

Iz Bukarešte poročajo, da se je zvišala produkcija zlatokopa v Bajamaru z vadjnih letih od 700 na 4000 kg letno. Rumunska vlada pa pritiska z vsemi sredstvi, da bi se zlatokop še bolj izrabil in upa, da se bo posrečilo dvigniti eksploatacijo rudnika na 8000 kg zlata letno. Na podlagi tega bo zvišala rumunska vlada obtok svojih bankovcev za dve milijardi lejev.

kakor pravi ona pesem:

Povsod poznan, nikjer doma!
mi Bog le domovanje da...
Kjer uro vlečem se poslednjo,

Glede narodnosti smo pa, žal, nekoliko površni. Otroci nekaterih naših družin ne razumejo niti besedice jezika svojih staršev. Pripetilo se je celo neki naši rojakinji, da se ji je štiriletni sinček posmehoval, ko je govorila z neko drugo osebo v našem jeziku. Sem pa tje najde človek tudi kakšnega odrastlega rojaka, katerega je sram govoriti jezik svoje matere, pa si pomaga z neko mešanico latinskih jezikov, ki je pa le nekaj malega v sorodu s kasteljanščino.

Prave sloge med nami ni več. In ne toliko radi političnih naziranj, kolikor radi osebnih preprirov, starih in novih, ki se že par let nadaljujejo in vršijo svoje pogubno delo med našo kolonijo. Če pa lenokoliko pomislimo, koliko zla in nepravilnosti so povzročile naše dosedanje razprtije, bi se za vedno odpovedali preprirom in mrznji, segli bi si bratsko v roke ter si odpustili drug drugemu.

Tudi kar se tiče društvenega delovanja smo nekoliko zadremali. Odhoda Slovenskega prosvetnega društva III. in Jugoslovenskega kult. društva bi se morala bolj potruditi. Našim izseljencem bi se lahko nudila od časa do časa kakšna lepa prireditve, ki bi jim bila v teh žalostnih časih v razvedrilo, pa bi se nekaj tudi nabralo morda za pomoč brezposelnim. Tako bi se tudi članstvo bolj navdušilo za društveno delovanje.

V tem pogledu smo zaostali za drugim slovanskimi izseljenskimi društvi. Nekoliko več dobre volje, sloge in požrtvovanja, pa se bo tudi naše društveno življenje začelo lepše razvijati in bo rodilo mnoge sado-ve na prosvetnem, socialnem in gospodarskem polju.

Prvaški

VREDNOST DENARJA

Banco de la Nación je včeraj plačeval: računat:

za:		
100 dinarjev	4.85	5.85
100 lir	20.65	22.95
100 šilingov	42.50	48.50
100 šsl. kron	10.80	12.65
100 peset	38.85	35.50
100 USA-dol.	228.25	265.25
100 fr. frankov	15.30	17.—
1 funt šterl.	12.80	14.30

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope bodo prispeli:

- V novembru:
28. — Cabo San Agustín
28. — Sierra Nevada
V decembru:
1. — Eubée in Flandria
3. — Belvedere
4. — Oceania
5. — Monte Rosa in Deseado
7. — Asturias
9. — Campana
10. — Gral. Osorio
12. — Cap Areona

Proti Evropi bodo odpluli:

- V novembru:
28. — Augustus
29. — Arlanza
30. — Andalucia Star in Highland Chieftain
V decembru:
1. — Monte Pascoal
6. — Flandria
7. — Sierra Nevada in Cabo San Agustín
8. — Eubée in Oceania
13. — Asturias in Deseado

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče slovenske knjige:

Baukart: Slovenski Robinzon, povest, trdo vez.	1.20
Dimnik: Kralj Aleksander, trdo vez.	3.—
Gangl: Sin, drama trdo vez.	1.80
" Beli rojaki, črtice.	1.50
Golar: Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd.	2.—
" Pastirjeva nevesta, povesti in romance, trdo vez.	1.60
Jelenec: Spomini 1914—1918, trdo vez.	3.—
Jug: Izseljenec.	1.50
Kellermann: Tunel, roman	2.—
Orel: Pasti in zanke, kriminalni roman	1.50
Pugelj: Zakonci, trdo vez.	1.80
Poljanec: Sisto e Sesto, povest iz Abrucev	0.90
Rape: Tisoč in ena noč, trdo vez.	4.—
Siš: Narodne noše	2.—
Šilih: Nekoč je bilo jezero, bajka, trdo vez.	3.—
Vaštetova: Mejaši, povest iz davnih dni, trdo vez.	2.—
Zorec: Pomenki:	1.20
" Zmote in konec gospodične Pavle	1.20
Pripovedne slovenske narodne pesmi, trdo vez.	2.50
Ročni spisovnik; obrtna, trgovska in ljubavna pisma	1.—
Tolažba dušam v vicah, molitvenik	1.50
Marija kraljica src, molitvenik	2.—

OPOZORILO

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve pa 40.

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2538 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

Krojačnica in trgovina

Z vsemi moškimi potrebščinami. Na izbero Vam nudi po zmernih cenah vsakovrstno angleško blago, kakor tudi vsake vrste vzorce.

Sebastjan Mozetič

Calla OSORIO 5025 - PATERNAL

MALI OGLASI

Traductora Pública Nacional — Mili- ca D. Hočevar, dipl. na tuk. univerzi, se priporoča za vsakovrstne prevode, pravomočne pred tuk. oblastmi. Tucumán 586, U. T. 31 (Retiro) 3168.

SIVILJA — MODISTKA

Izdeluje po najnovejši modi suknje, jopiče, obleke fantazija in plesne toalete. **MARIJA KOJANEC** CALDAS 1370 dpt. 3 (nasproti nemškega pokopališča Chacarita).

ČREVLJARNICA

Izdelujem in popravljam vsake vrste črevljev. Delo zajamčeno. Priporoča se **Anton Lukač**, Maturin 2756 (dve kvadri od postaje La Paternal) U. T. 59 La Paternal 4090.

PRVOVRSTNA KROJAČNICA

Sporočam, da sem prejel čez 3.000 vzorcev raznovrstnega angleškega blaga. Nudim obleke od \$ 70 naprej **Andrej Benčina** Cnel. Niceto Vega 6014 — Izstopite na Rivera in Dorrego, ker se nahajam med Dorrego in Arévalo.

FOTO "DOCK SUD"

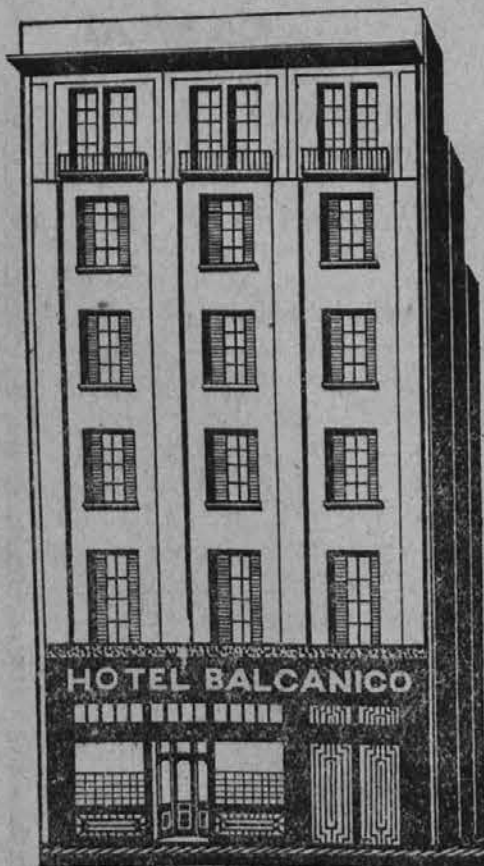
Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah **MARKO RADALJ** Specialist v modernem slikanju. Facundo Quiroga 1275, Dock Sud

Dr. J. HAHN

ZENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJČNIKA, NOTRANJE BOLEZNI: ŽELODČNE IN MOŠKE BOLEZNI: KAPAVICA

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601
Sprejema od 3. do 8. zvečer
NIZKE CENE

Hotel

Balcánico

Lastniki bratje Veljanoviči
25 DE MAYO 724
U. T. 31 (Retiro) 3727
Buenos Aires

Zdrave in zračne sobe za posamezne goste in za družine. Prvovrstna postrežba in zmerne cene

Restavracija v prvem nadstropju

Dobra pijača in zdrava domača hrana. Jogurt